

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 21707/2024
06.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић, Радославе Мађаров, Јасмине Симовић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужилаца АА, ББ, ВВ и ГГ, свих из ..., чији је заједнички пуномоћник Штефица Ђурић Суман, адвокат из ..., против туженог Града Новог Сада, кога заступа Правобранилаштво Града Новог Сада, ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1675/24 од 03.07.2024. године, у седници одржаној 06.11.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1675/24 од 03.07.2024. године.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 1675/24 од 03.07.2024. године и пресуда Основног суда у Новом Саду П 9805/2022 од 21.03.2024. године у делу којим је тужени обавезан да исплати тужиоцима АА 291.457,87 динара, ББ 291.457,87 динара, ВВ 661.177,93 динара и ГГ 341.384,08 динара, са законском затезном каматом од 21.03.2024. године до исплате, као и делу о парничним трошковима и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог, изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1675/24 од 03.07.2024. године у преосталом делу.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1675/24 од 03.07.2024. године, одбијена је жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Новом Саду П 9805/2022 од 21.03.2024. године у делу којим је тужени обавезан да исплати тужиоцима АА 771.166,00 динара, ББ 771.166,00 динара, ВВ 1.757.626,00 динара и ГГ 907.543,10 динара, са законском затезном каматом од 21.03.2024. године као дана пресуђења до исплате; тужени обавезан да тужиоцима надокнади парничне трошкове на име заступања од 285.492,00 динара, на име трошкова судске таксе тужиоцима АА и ББ сваком по 74.024,00 динара, тужиоцу ВВ 115.176,00 динара и тужиоцу ГГ 76.750,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је, на основу члана 404. ЗПП благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Испитујући дозвољеност ревизије по члану 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23) Врхови суд је утврдио да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији због потребе уједначавања судске праксе, због чега је одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија делимично основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци АА и ГГ су 1993., односно 1994. године купили од извесне госпође ДД плацеве, без прилазних путева. Купљени плацеви су настали интерном парцелацијом њиве, а када је отпочета изградња формиран је земљани пут. Парцела број .., површине 1409 м², настала је 2003. године деобом парцеле ... Према упису у листу непокретности она је по намени њива 2. класе, по врсти земљиште у грађевинском подручју. Тужиоци су, између осталих лица, уписани као сувласници парцеле .. и то: ВВ на 490/7142 дела, АА и ББ на по 216/7142 дела и ГГ на 253/7142 дела. Према Плану генералне регулације насељеног места Ветерник, парцела је у целости намењена за јавну површину улице У природи је ушла у састав улице површином од 879 м², а преостали део од 530 м² се користи као ограђени део дворишта уз објекте саграђене на суседним парцелама број .., .., .. и др. Тржишна вредност 1 м² спорне парцеле је 155 евра, односно према обрачуну вештака 18.183,05 динара, што према сувласничким деловима сваког од тужилаца представља износе који су им досуђени побијаном пресудом.

Нижестепени судови, на основу одредби члана 1. Протокола број 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода и члана 58. Устава Републике Србије, које гарантују право на неометано уживање својине налазе да тужиоцима припада накнада у висини тржишне вредности сувласничког дела парцеле, како за реални део који је фактички приведен планираној намени, тако и за реални део који користе власници суседних парцела као дворишта, пошто је тужиоцима ограничено право на мирно уживање имовине због смањене могућности њиховог располагања.

По становишту Врховног суда, правилно су нижестепени судови применили материјално право у делу којим су тужиоцима признали право на исплату износа у висини тржишне вредности реалног дела парцеле који је фактички приведен планираној намени. У том делу, тужиоци су лишени својине у јавном интересу, без спроведеног поступка експропријације, земљиште површине 879 м² није могуће вратити у пређешње стање, па тужиоцима сразмерно сувласничком делу припада новчана накнада за овај део непокретности.

Међутим, за преостали реални део парцеле површине 530 м², у чијем поседу су по досадашњем чињеничном утврђењу власници више суседних парцела на којима су саграђени објекти, због погрешне примене материјалног права изостало је утврђење свих битних чињеница.

Чињенично је утврђено да су 1993. – 1994. године тужиоци АА и ГГ купили плацеве за изградњу објеката од физичког лица означеног само презименом, да су плацеви формирани интерном парцелацијом њиве, као и да у то време није било прилазних путева купљеним плацевима. Утврђено је да је спорна парцела број .. површине 1409 м² настала 10 година након тог теретног стицања, тако што је извршена деоба парцеле .. (чија површина није утврђена). За преостала два тужиоца није утврђено у које време и по ком правном основу су стекли сувласништво, чији заштиту траже у предметној парници.

Надаље, утврђена је садржина актуелног Плана генералне регулације насељеног места Ветерник, по коме је парцела број .. у целости планирана за јавну површину, али не и да ли су постојали и које садржине су били плански акти од времена када је сваки од тужилаца, односно преосталих сувласника ове парцеле стекао својину, као и да ли је актуелним планом генералне регулације извршена измена планских аката генералне и детаљне регулације у односу на ранији период.

Првостепени суд је пропустио да утврди колика је била површина купљених плацева од стране тужилаца, односно власника суседних парцела .., .., .. и др. у оквиру чијих дворишта се налази 530м² спорне парцеле, као и на чији захтев је извршена парцелација 2003. године која је довела до формирања спорне парцеле површине 1409м² и актуеланог уписа сусвојине на њој. Пошто купљени плацеви 1993. – 1994. године нису имали никакве прилазне путеве, разјашњење ових чињеница је нужно пошто је за закључак о повреди права на имовину неопходно јасно утврђење колику површину земљишта су тужиоци теретно стекли, на којој површини су након извршене деобе праћене парцелацијом уписани као искључиви власници и да ли је извршено озакоњење изграђених кућа, а на којој површини и са којим уделима су уписани као сувласници у реализацији првобитне интерне деобе њиве која је послужила за увођење у посед.

Првостепени суд није утврдио на којим парцелама су тужиоци изградили куће и да ли су њихови искључиви власници, ко су власници суседних парцела .., .., .. и др., нити да ли су тужиоци у односу на власнике тих парцела, који користе спорну површину од 530м² као ограђени део својих дворишта уз саграђене куће, предузимали активне радње у сврху заштите уписане сусвојине.

Пошто у поновљеном поступку разјасни наведене чињенице, првостепени суд ће бити у прилици да изведе закључак да ли у конкретном случају планска активност туженог усмерена на озакоњење изградње у насељеном месту Ветерник представља акт лишавања, односно ограничења уписаног права сусвојине тужилаца на делу парцеле површине 530м², која није фактички приведена планираној намени и у чијем су поседу власници суседних објеката.

У поновљеном поступку, првостепени суд ће, у складу са чланом 165. став 4. ЗПП поново одлучити и о трошковима целог поступка, који су условљени коначним успехом тужилаца у парници.

Из изнетих разлога, одлука у ставу другом изреке донета је на основу члана 416. став 2. ЗПП, а у ставу трећем изреке на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**